

Finansiell Statistik
Værdipapir- og betalingsbalancestatistik

Senest revideret:
11-01-2017

BETALINGSBALANCENS FINANSIELLE POSTER

- 0 Administrative oplysninger om statistikproduktet
- 1 Indhold
- 2 Tid
- 3 Pålidelighed og usikkerhed
- 4 Sammenlignelighed
- 5 Tilgængelighed
- 6 Supplerende dokumentation

0 ADMINISTRATIVE OPLYSNINGER OM STATISTIKPRODUKTET

0.1 Navn

Betalingsbalancens finansielle poster.

0.2 Emnegruppe

Betalings- og kapitalbalance
Nationalregnskab og betalingsbalance.

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor, person mv.

Danmarks Nationalbank, Statistisk Afdeling,
Værdipapir- og betalingsbalancestatistik

Lasse Nørgård Vogelius, tlf. 33 63 68 53, e-mail: Invo@nationalbanken.dk
Robert Wederkinck, tlf. 33 63 68 63, e-mail: rwe@nationalbanken.dk

0.4 Formål og historie

Formålet med statistikken er at belyse finansielle transaktioner mellem indlændinge og udlændinge. Betalingsbalancen opgøres i overensstemmelse med retningslinjerne i IMF's betalingsbalancemanual fra 2008 (BPM6).

Statistikken blev påbegyndt i 1931 som følge af valutarestriktioner, dog først i tabelform fra 1947.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Statistikken bruges til at vurdere Danmarks finansielle stilling over for udlandet.

Brugere er ministerier, interesseorganisationer, Nationalbanken, penge- og realkreditinstitutter, ECB, IMF, OECD, BIS mfl.

0.6 Kilder

Fra og med udgangen af 2004 er systemet til indsamling af oplysninger om såvel Danmarks kapitalbalance over for udlandet som betalingsbalancen (finansielle poster) baseret på følgende hovedkilder:

- Virksomhedsindberetninger.
- Balancestatistik for penge- og realkreditinstitutter, jf. statistikkens kilder og metoder.
- Investeringsforeningsstatistik, jf. statistikkens kilder og metoder.
- Statistik over offentlig forvaltning og service.
- Værdipapirstatistik, jf. statistikkens kilder og metoder.

Disse beskrives nærmere i afsnit 1.2.

0.7 Indsamlingshjemmel

Nationalbanken indsamler oplysningerne i medfør af Nationalbanklovens §14 a indsat ved lov nr. 579 af 1. juni 2010, ifølge hvilken Nationalbanken indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger inden for dens kompetenceområde. De indsamlede oplysninger kan anvendes til andet end statistikudarbejdelse. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område.

0.8 Respondentbyrde

Der er direkte respondentbyrde for et udvalg af ikke-finansielle virksomheder samt forsikrings- og pensionsselskaber. For de øvrige kilder stammer data fra andre registre/indsamles af andre.

0.9 EU-regulering

Grundlaget for indsamling af data er ECB's forordning vedrørende betalings- og kapitalbalancestatistik (ECB/2011/23) med senere tilføjelser (ECB/2013/25).

1 INDHOLD

1.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken indeholder månedlige transaktionstal for betalingsbalancens

finansielle poster. Der opgøres på sektorer og investeringstyper, jf. afsnit 1.2.

1.2 Statistiske begreber

Oplysninger om betalingsbalancen er baseret på de 5 hovedkilder nævnt i afsnit 0.6. Hver af disse kilder beskrives kort i det følgende.

Virksomhedsindberetninger

Populationen for virksomhedsindberetningerne er opdelt i:

- Ca. 500 virksomheder der indberetter månedligt
- Ca. 250 virksomheder der indberetter årligt.

Virksomhedsindberetninger indhentes fra ikke-finansielle selskaber, andre finansielle formidlere mv. samt forsikringsselskaber og pensionskasser. Indberetningerne vedrører i det væsentlige direkte investeringer, derivater og andre investeringer, fx lån og indskud.

Indberetningerne er opdelt i skemaer, der i store træk svarer til de finansielle poster i en virksomheds regnskab. I de fleste skemaer indberettes transaktioner med udlandet.

Balancestatistik for penge- og realkreditinstitutter (MFI-statistik)

MFI-statistikken omfatter Nationalbanken, penge- og realkreditinstitutter samt andre kreditinstitutter. MFI-statistikken er udformet i overensstemmelse med retningslinjer fastlagt af ECB. Retningslinjerne svarer overordnet set til retningslinjerne i BPM6. Enkelte steder har det været nødvendigt at foretage estimation af manglende opdelinger.

Kilden til Nationalbankens udenlandske transaktioner i reserveaktiver er nu MFI-statistikken. Tidligere blev valutareservens tal, som offentliggøres i Nationalbankens pressemeddelelse "Valuta og likviditet", brugt som approksimation. De to opgørelser afviger fra hinanden. Reserveaktiverne omfatter, modsat opgørelsen af valutareserven, transaktioner i alle udenlandske mellemværender, dvs. inklusive Nationalbankens udenlandske aktier, tilgodehavende renter, uafviklede derivater og kronemellemværender med pengeinstitutter på Færøerne og i Grønland.

Husholdningers lån og indskud i udlandet opgøres ud fra danske MFI'ers udenlandske filialer og dattervirksomheder.

Investeringsforeningsstatistik

Statistikken er baseret på indberetninger fra danske investeringsforeninger eller foreningernes investeringsforvaltningsselskab. Statistikken er en månedlig opgørelse over danske investeringsforeningers aktiver og passiver og bevægelserne på specifikke instrumenter. Desuden indeholder

den en oversigt over, hvilke sektorer der holder investeringsbeviserne, og hvilke sektorer investeringsforeningerne investerer i. Statistikken er udformet i overensstemmelse med retningslinjer fastlagt af ECB.

Statistik over offentlig forvaltning og service

Kilderne til oplysning om statsobligationer mv. ejet af udlandet er Nationalbankens bank- og markedsafdeling og Nationalbankens Værdipapirstatistik. Andre offentlige finansielle transaktioner med udlandet indberettes af Danmarks Statistik.

Værdipapirstatistik

For danske værdipapirer udstedt i Danmark og ejet af udlændinge er kilden primært VP Securities. Danske papirer udstedt i udlandet indberettes særskilt til Nationalbanken. For udenlandske værdipapirer ejet af indlændinge kommer oplysningerne primært fra depotbanker i Danmark. Hvis virksomheder deponerer sådanne papirer i udlandet, indgår oplysningerne i virksomhedsindberetningerne til Nationalbanken. Det antages, at husholdninger i al væsentlighed deponerer udenlandske værdipapirer i depotbanker i Danmark. Der indsamles ikke længere oplysninger direkte fra husholdningerne. Værdipapirstatistikken er opbygget på fondskode-niveau. Ved hjælp af en række grundoplysninger om de enkelte værdipapirer kan Nationalbanken ud fra identifikationsnumrene (ISIN-koder) og ejerens beholdning udlede transaktioner samt sektor for udsteder/ejer.

Transaktionerne fordeles på investeringstype og på sektor, jf. nedenfor.

Investeringstype

Opdelingen på investeringstyper følger BPM6. Der opereres med følgende investeringstyper, hvoraf nogle kan opdeles yderligere:

- *Direkte investeringer* omfatter aktier eller andre kapitalandele, hvor en investor besidder mindst 10 pct. af egenkapitalen eller stemmerne i en virksomhed. Desuden omfatter direkte investeringer lån og kreditter mellem virksomheder, der er forbundet direkte eller indirekte (fx søsterselskaber) med hinanden (benævnt koncernlån mv.). Direkte investeringer inkluderer gennemløbsinvesteringer. Gennemløbsinvesteringer er direkte investeringer fra udlandet i et holdingselskab i Danmark, som videreinvesterer midlerne i udlandet. Gennemløbsinvesteringer er endvidere karakteriseret ved, at holdingselskabet ikke har aktivitet i Danmark (af betydning) og normalt ikke ejer selskaber i Danmark. I Nationalbankens statistik Direkte investeringer ind og ud af Danmark - kvartalsvise transaktioner vises direkte investeringer separat henholdsvis uden gennemløbsinvesteringer og gennemløbsinvesteringer separat.

- *Porteføljeinvesteringer* omfatter aktier eller andre kapitalandele, der ikke er direkte investeringer, og obligationer (også kaldet gældsinstrumenter).
- *Finansielle derivater*.
- *Andre investeringer* omfatter handelskreditter, lån og indskud samt øvrige mellemværender.

Sektor

Opdelingen på sektorer følger Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ESA2010). Der opereres med følgende sektorer:

- *Ikke-finansielle selskaber*
- *Danmarks Nationalbank*. Herunder specificeres bankens valutareserveaktiver på investeringstype.
- *Pengeinstitutter*.
- *Realkreditinstitutter*.
- *Holdingselskaber mv.*, både holdingselskaber som ejer finansielle og ikke-finansielle selskaber.
- *Forsikringselskaber og pensionskasser*, herunder ATP.
- *Andre finansielle selskaber*, herunder fx finansielle hjælpevirksomheder.
- *Offentlig forvaltning og service*, herunder staten.
- *Husholdninger mv.*, herunder velgørende organisationer og lignende, der leverer varer og tjenester til husholdninger.

Påløbne renter og geninvesteret indtjening

De månedlige finansielle transaktioner omfatter også påløbne renter og geninvesteret indtjening.

Påløbne renter beregnes i Nationalbankens Værdipapirstatistik ud fra grundoplysningerne om papirets hovedstol, kuponrente etc. Der tages også højde for løbetidsforkortende renter, når emissionskursen afviger fra pari. I Nationalbankens Balancestatistik for penge- og realkreditinstitutter indberettes påløbne renter på alle udenlandske mellemværender.

Geninvesteret indtjening vedrører direkte investeringer og omfatter den del af en virksomheds overskud, der ikke udloddes. Geninvesteret indtjening fremskrives på basis af et aggregeret skøn for overskuddet i virksomhederne og løbende oplysninger om udbetalte udbytter. For formueindkomsten fra direkte investeringer erstattes de foreløbige skøn først af indberettede data op til 22 måneder efter referenceperiodens afslutning og er dermed forbundet med større usikkerhed end de øvrige data. Indtil da er de månedlige opgørelser baseret på skøn og dermed forbundet med større usikkerhed end indberettede data.

Fortegn

Statistikken følger IMF og ECB's fortegnskonvention, hvor der anvendes betegnelserne *nettoerhvervelse af aktiver* henholdsvis *nettoforøgelse af passiver*.

Af ovenstående følger, at en nettoerhvervelse af aktiver (Danmark erhverver fordringer på udlandet, dvs. kapitaludstrømning) er angivet som en positiv værdi. Tilsvarende er en nettoforøgelse af passiver (udlandet øger deres fordringer på Danmark, dvs. kapitalindstrømning) også angivet som en positiv værdi. Et negativt fortegn anvendes således til at angive nettoreduktion af aktiver hhv. passiver.

Netto beregnes som nettoerhvervelse af aktiver minus nettoforøgelse af passiver og kan være enten positiv eller negativ værdi. Er der netto kapitalindstrømning angives det som en negativ værdi og omvendt angives netto kapitaludstrømning som en positiv værdi.

2 TID

2.1 Referencetid

Statistikken opgøres på månedsbasis.

2.2 Udgivelsestid

Tal for den seneste måned offentliggøres normalt ca. 40. hverdage efter referenceperiodens udløb.

2.3 Punktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

2.4 Hyppighed

Der offentliggøres nye tal hver måned.

3 PÅLIDELIGHED OG USIKKERHED

3.1 Samlet pålidelighed

Statistikken er baseret på virksomhedsindberetninger, der er indsamlet fra ca. 750 virksomheder. Statistikken pålidelighed er derfor afhængig af pålideligheden af de enkelte virksomheders rapporteringer. For øvrige kilder henvises til tilhørende kilder og metoder.

Sammen med opgørelsen af statistikken opgøres fejl og udeladelser. Fejl og udeladelser viser differencen mellem Danmarks Statistiks opgørelse af nettofordringserhvervelsen og betalingsbalancens finansielle poster. Pr. definition er denne nul. I praksis er det ikke tilfældet, da der er tale om to forskellige statistiske opgørelser.

Differencen kan skyldes, at der er fejl ved registreringspunktet for finansielle transaktioner. Det kan derfor være en god ide at supplere analyse af månedstal af de samlede finansielle transaktioner med et gennemsnit af flere måneders tal.

3.2 Usikkerhedskilder

Population og opregning

Virksomhedsindberetningerne er udsendt til et udsnit af virksomheder. Ved udvælgelsen er der taget hensyn til, at forskellige delområder, fx investeringstype og sektor, er dækket.

Virksomheder med de største finansielle transaktioner med udlandet indberetter transaktioner på månedsbasis og nogle supplerende oplysninger på årsbasis.

Virksomheder med små transaktioner, men relativt store beholdninger indberetter beholdninger én gang om året. Transaktionerne gennem året – bortset fra geninvesteret indtjening, jf. nedenfor – antages at være nul. Efterfølgende foretages revision af de fremskrevne tal på grundlag af ændringer i de faktisk indberettede beholdningstal, korrigeret for valutakursændringer. Dog indberettes, som en undtagelse fra hovedreglen, transaktioner i egenkapital under direkte investeringer og i udenlandske porteføljeaktier.

Tilsammen repræsenterer de to udsnit en dækningsgrad på omkring 95 pct. af de historiske finansielle udlandsbetalinger. Dækningsgraden er afhængig af investeringstype og sektor. Der foretages en opregning af de indberettede tal på i gennemsnit 5 pct. varierende mellem 0-15 pct.

For de øvrige kilder er dækningsgraden tæt på 100 pct. og disse tal opregnes ikke. Med hensyn til særlige usikkerhedskilder for de øvrige kilder henvises til de pågældende kilder og metoder, jf. afsnit 0.6.

3.3 Tal for usikkerhed

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

4 SAMMENLIGNELIGHED

4.1 Sammenlignelighed over tid

Ved årsskiftet 2004/05 overgik Nationalbanken til et andet system til at opgøre Danmarks betalings- og kapitalbalance, herunder betalingsbalansens finansielle poster. Det betyder, at data fra før 2005 ikke er opgjort efter samme metode som data fra 2005.

Før årsskiftet 2004/05 byggede opgørelsen af Danmarks betalingsbalance altovervejende på Nationalbankens betalingsstatistik, som var en

totaltælling. Fra 2005 er opgørelsen baseret på en stikprøve, som efterfølgende opregnes. Endvidere inddrages der yderligere information. Det drejer sig om opgørelse af ikke-udloddet overskud (også kaldet geninvesteret indtjening), handelskreditter, optjente renter og løbetidsforkortende renter. Disse poster fremgik ikke af Nationalbankens betalingsstatistik.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

Der findes ikke sammenlignelig statistik.

4.3 Forhold mellem foreløbige og endelige tal

Statistikken revideres normalt 2 referenceperioder tilbage, når den indeværende måned offentliggøres, se i øvrigt Nationalbankens revisionspolitik for finansiel statistik med tilhørende revisionscyklus.

5 TILGÆNGELIGHED

5.1 Distributionskanaler

Offentliggøres månedligt på:

www.nationalbanken.dk

<http://nationalbanken.statistikbank.dk>

www.statistikbanken.dk

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

Kilder og metoder omhandler ikke tal, der lagres.

5.3 Dokumentation

Se Jens Hald, Danmarks betalings- og kapitalbalance, Danmarks Nationalbank, 2007, hvor opgørelsen er udførligt beskrevet.

5.4 Øvrige oplysninger

Der foreligger ingen øvrige oplysninger.

6 SUPPLERENDE DOKUMENTATION

Ingen.